

Thương Vụ Việt Nam tại Argentina

TÌM HIỂU VỀ HOẠT ĐỘNG MUA BÁN QUA SỞ GIAO DỊCH HÀNG HÓA TẠI ARGENTINA.

1. Argentina không hạn chế hay cấm thương nhân/ cá nhân người Argentina tham gia hoạt động giao dịch mua bán hàng hóa qua Sở giao dịch hàng hóa ở nước ngoài. Các Sở giao dịch hàng hóa ở Argentina chủ yếu tập trung ở Sở Giao dịch Thương mại thành phố Buenos Aires. Muốn tham gia, họ phải là hội viên của Sở Giao dịch Thương mại thành phố Buenos Aires, được chia làm 2 nhóm có tính chất riêng biệt là các ngân hàng thương mại, đầu tư và các Sở giao dịch và phải tuân theo các qui định và Luật lệ của Argentina. Luật cơ bản qui định về hoạt động này là Luật số 17.811, được Quốc hội Argentina thông qua từ năm 1968. Luật này cũng qui định thành lập Ủy ban chứng khoán Quốc gia (CNV), là cơ quan nhà nước kiểm tra các hoạt động của Sở giao dịch hàng hóa ở Argentina.

Các Luật qui định các hoạt động của Sở giao dịch hàng hóa trong nước ở Argentina bao gồm các Luật sau:

- a) Luật số 25.246 điều chỉnh : che dấu và tẩy rửa các hoạt động phạm pháp.
- b) Luật số 25.148 : Ủy nhiệm quyền hạn.
- c) Luật số 24.587 : Luật gọi tên các trái phiếu tư nhân.
- d) Luật số 24.441 : qui định về Các hợp đồng tin tưởng.
- e) Luật số 24.241 : Hệ thống hoàn chỉnh về lương hưu.
- f) Luật số 24.083 : Quĩ chung về đầu tư.
- g) Luật số 23.576 : Nghĩa vụ kinh doanh
- h) Luật số 22.169 : Các chức năng của Ủy ban chứng khoán Quốc gia.
- i) Luật số 21.382 : qui định về đầu tư của nước ngoài.
- k) Luật số 20.643 : Chế độ giảm miễn thuế khi mua trái phiếu tư nhân.
- l) Luật số 19.550 : về các Hiệp hội buôn bán.

Luật số 17.811 là Luật cơ bản của hệ thống Sở giao dịch ở Argentina, qui định các hoạt động của các đại lý của Sở giao dịch và các phương pháp hoạt động của nó. Luật số 22.169 qui định một số thay đổi nhỏ trong việc ủy nhiệm quyền hạn của Ủy ban chứng khoán Quốc gia với một số hoạt động không quan trọng lắm.

2. Thương nhân ước ngoài có thể tham gia hoạt động mua bán hàng hóa qua Sở giao dịch hàng hóa của Argentina và phải tuân theo các qui định và Luật lệ của Argentina, đó là:

- Có sự bảo đảm của Ủy ban chứng khoán Quốc gia
- Hoàn thành các thủ tục theo Luật định.
- Phải tuân theo các yêu cầu về đăng niêm yết chứng khoán theo qui định của Sở Giao dịch của nước Xuất xứ và của Sở Giao dịch Thương mại thành phố Buenos Aires, đó là:
  - + Đăng niêm yết tuân theo Luật lệ của Sở giao dịch chứng khoán của nước Xuất xứ và của Sở giao dịch chứng khoán nước sở tại.
  - + Xuất trình các thông tin về kế toán và luật lệ của nước Xuất xứ phù hợp với các yêu cầu của Ủy ban chứng khoán Quốc gia.
  - + Ký hợp đồng hoặc Hiệp định hợp tác với Sở Giao dịch Thương mại thành phố Buenos Aires và đăng ký kiểm tra số lượng chứng khoán được niêm yết.

3. Các hoạt động mua bán qua Sở giao dịch hàng hóa ở Argentina chủ yếu được thông qua 2 Sở Giao dịch lớn của đất nước là Sở Giao dịch Thương mại thành phố Buenos Aires (thủ đô Argentina) và Sở giao dịch hàng hóa Rosario, thuộc tỉnh Santa Fe.

3.1. Sở Giao dịch Thương mại thành phố Buenos Aires: là Sở Giao dịch lâu đời nhất của Argentina, là nơi tập trung số lượng giao dịch hỗn hợp lớn nhất của ngành công nghiệp chứng khoán gồm các giao dịch chứng khoán (chiếm khoảng 8% trong tổng trị giá giao dịch, trong đó 75% là các giao dịch chứng khoán trong nước- có khoảng 160 công ty trong nước tham gia và 25% là các giao dịch chứng khoán ngoài nước, còn gọi là CEDEARS. Thực tế cả 2 loại hình giao dịch này do 5 Công ty và ngân hàng lớn tham gia, chiếm khoảng 70% trị giá giao dịch, là công ty Tenaris, Ngân hàng Galicia, công ty Telecom, Ngân hàng Macro và giao dịch chứng khoán ngoài nước- CEDEARS, thuộc ngân hàng CitiBank của Mỹ); Các giao dịch về các hợp đồng thuê chứng khoán (chiếm khoảng 31% trong tổng trị giá giao dịch); Các công trái của nhà nước (chiếm khoảng 57% trong tổng trị giá giao dịch); Các hợp đồng giao dịch kỳ hạn- tương lai (chiếm khoảng 2% trong tổng trị giá giao dịch); Các hợp đồng tiêu thụ tài chính tín nhiệm (chiếm khoảng 1% trong tổng trị giá giao dịch) và các loại giao dịch khác (chiếm khoảng 2% trong tổng trị giá giao dịch). Năm 2010 Sở Giao dịch Thương mại thành phố Buenos Aires đã thu hút được nguồn tiền giao dịch của Thế giới, đạt và khôi phục lại được trị giá giao dịch trước khi khủng hoảng tài chính TG. Năm 2010, các hoạt động giao dịch ước đạt khoảng 250 tỷ peso, tương đương 62,5 tỷ USD hay là 320 triệu USD/ngày. (Năm 2007 đạt 210 tỷ peso và năm 2009 chỉ đạt 130 tỷ peso).

3.2. Sở giao dịch Thương mại Rosario (BCR)

3.2.1. Sở giao dịch chứng khoán Rosario (MERVAR): Sở giao dịch chứng khoán Rosario là 1 bộ phận của Sở giao dịch Thương mại Rosario. Các giao dịch ở đây chủ yếu là các giao dịch truyền thống như các giao dịch chứng khoán, các hợp đồng tiêu thụ tài chính tín nhiệm, các giao dịch về các hợp đồng thuê chứng khoán và các công trái của nhà nước. Trị giá các giao dịch hàng ngày vào khoảng 6 triệu USD, đứng thứ hai về trị giá sau Sở Giao dịch Thương mại thành phố Buenos Aires.

3.2.2. Sở giao dịch ngũ cốc Rosario (ROFEX): là 1 bộ phận của Sở giao dịch Thương mại Rosario, là một trong những Sở giao dịch quan trọng nhất của Argentina. Trị giá các giao dịch hàng ngày vào khoảng 320 triệu USD, chủ yếu là các giao dịch về tài chính và các hàng nông sản. 8% khối lượng ngũ cốc và các hạt có dầu của Argentina được buôn bán qua Sở giao dịch này, tuy nhiên con số này nhỏ hơn 35% các giao dịch về ngũ cốc qua Sở giao dịch ngũ cốc ở Sao Paulo (Brazil) và 65% các giao dịch về ngũ cốc qua Sở giao dịch Chicago ở Mỹ. Hoạt động của Sở giao dịch này tương tự như hoạt động của thị trường ngũ cốc ở Chicago, Mỹ, đứng ở vị trí thứ 27 trên Thế giới về khối lượng giao dịch.

3.2.3. Sở giao dịch về Đại gia súc Rosario (ROSGAN): được thành lập năm 2008, Sở giao dịch về Đại gia súc Rosario trở thành 1 Sở giao dịch về Đại gia súc chính thức về thị trường gia súc, buôn bán gia súc sống (chủ yếu là bò và cừu). Giao dịch trung bình hàng năm vào khoảng 300.000 đầu đại gia súc, chỉ chiếm khoảng 75% số lượng gia súc buôn bán, nhưng với xu hướng giao dịch ngày càng tăng. Trị giá các giao dịch hàng ngày trung bình vào khoảng 1 triệu USD.

4. Các qui định của nước sở tại về thanh toán quốc tế, xuất nhập khẩu, thuế và các qui định khác liên quan đến các hoạt động trên.

Theo truyền thống, Argentina là một nước tự do về việc chuyển vào và chuyển ra ngoại tệ, là 1 thị trường ít có qui định về vấn đề này và vận chuyển dễ dàng, thông qua ngân hàng Trung ương Argentina (BCRA). Tuy nhiên tình trạng này đã thay đổi sau khi khủng hoảng kinh tế năm 2001, qui định chặt chẽ về việc chuyển ngoại tệ ra nước ngoài. Bắt đầu từ năm 2007, đã có chính sách mới về việc chuyển vào và chuyển ra ngoại tệ. Ngân hàng Trung ương Argentina bắt đầu sử dụng rộng rãi các cơ chế để kiểm soát việc chuyển ngoại tệ ra nước ngoài. Trong các cơ chế đó, đã tồn tại chính sách hạn chế việc chuyển ra ngoại tệ (đến 2 triệu USD/tháng). Việc kiểm soát thông qua các chi nhánh ngân hàng và buộc phải thông báo việc vận chuyển của tư nhân theo yêu cầu của các ngân hàng. Thời gian cho các giao dịch chuyển ngoại tệ bắt đầu từ 10 giờ sáng đến 3 giờ chiều hàng ngày, không chuyển ngoại tệ vào ban đêm.

+ Luật qui định về việc chuyển ngoại tệ vào Argentina: Ngoại tệ được thu do xuất khẩu sẽ được thanh toán trên thị trường trao đổi. Thời hạn để thanh toán số ngoại tệ này được tính từ ngày hoàn thành việc giao hàng và phụ thuộc vào từng loại hàng, sẽ có dung sai từ 60

đến 360 ngày. Ngoài các thời hạn này, Ngân hàng TW còn qui định 1 thời hạn 90 ngày làm việc để cụ thể hóa việc thanh toán ngoại tệ trên thị trường, bao gồm khi giao dịch mà người mua không thể trả được và số ngoại tệ chuyển vào phù hợp với việc thu bảo hiểm tín dụng đối với việc xuất khẩu, thời hạn này sẽ được nới rộng ra đến 180 ngày làm việc. Trong trường hợp xuất khẩu hàng hóa, kỹ thuật theo hình thức chìa khóa trao tay, sẽ được thực hiện theo Anex số 19 của Sắc lệnh số 690/02. Người xuất khẩu có thể thỏa thuận với người nhập khẩu 1 thời hạn đến 3 năm kể từ ngày giao hàng, theo cách giao dịch được thực hiện thông qua một Hiệp định tín dụng đối xứng của khối ALADI hoặc với việc bảo lãnh của một ngân hàng nước ngoài. Cũng cho phép áp dụng việc thu ngoại tệ xuất khẩu ở nước ngoài để hủy bỏ việc chuyển trước ngoại tệ vào trong nước cho các đơn vị tài chính trong nước, do Thị trường Duy nhất và Tự do về chuyển đổi (MULC) thực hiện.

-Thu ngoại tệ do xuất khẩu dịch vụ: cũng sẽ được thanh toán trên thị trường trao đổi. Trong trường hợp này, được thanh toán 100% trị giá thu nhập, thuế đơn thuần hoặc do khách hàng giảm giá ở nước ngoài. Trong trường hợp các dịch vụ cho nước ngoài vay tiền ở Argentina, việc chuyển vào ngoại tệ phải phù hợp 100% trị giá bằng tiền nước ngoài. Các dịch vụ cho nước ngoài vay tiền, được thanh toán trong vòng 105 ngày làm việc, được tính từ ngày thu nhập ở nước ngoài hoặc ở trong nước hoặc được đăng ký vào tài khoản ở nước ngoài.

Không có Luật qui định về nghĩa vụ chuyển tiền vào và thanh toán trên thị trường trao đổi trong nước Argentina.

+ Luật qui định về việc chuyển ngoại tệ ra khỏi Argentina: Ngoại tệ được trả cho việc nhập khẩu sẽ được thanh toán trước toàn bộ. Trong vòng 360 ngày, bất cứ loại hàng nhập khẩu nào cũng phải làm thủ tục để nội địa hóa. Như vậy, cũng cho phép hủy bỏ trước các khoản nợ nhập khẩu, phụ thuộc vào thời hạn đến hạn phải trả.

- Trả ngoại tệ cho các dịch vụ ở nước ngoài: không tồn tại bất cứ 1 hình thức hạn chế nào v/v trả ngoại tệ cho các dịch vụ ở nước ngoài như trả tiền cước phí vận tải, bảo hiểm, gửi quà biếu, cổ vấn kỹ thuật, tiền hoa hồng v.v...

- Trả các khoản nợ tài chính: được tiếp nhận đưa vào Thị trường Duy nhất và Tự do về chuyển đổi (MULC) để trả cho các dịch vụ về tiền nợ nước ngoài trong lĩnh vực tư nhân không liên quan đến tài chính (SPNF) và phải tuân thủ những điều kiện sau:

a) Trong bất kì thời gian nào trong khoảng thời gian 90 ngày trước khi hết hạn, với biện pháp phải thực hiện 1 thời hạn tối thiểu là 180 ngày tính từ ngày chuyển tiền vào và thanh toán cho quỹ nước ngoài ở thị trường chuyển đổi, trường hợp qui định được áp dụng đối với nghĩa vụ thanh toán nói trên, hoặc nghĩa vụ đối với việc gia hạn cuối cùng.

b) Với giao dịch trước cần thiết để trả tiền cho chủ nợ khi đến hạn theo các điều kiện cụ thể trong các hợp đồng xuất lại vốn ở nước ngoài, được thỏa thuận và thực hiện với chủ nợ nước ngoài.

Trong cùng thời gian, có thể trả trước (1 phần hoặc tất cả) trong 1 khoảng thời gian hơn 90 ngày, với trị giá bằng tiền nước ngoài. Đối với các trường hợp cấu trúc lại các khoản nợ, thì các điều kiện khắt khe và trả nợ được thực hiện, nhưng không bao gồm việc tăng giá trị thực tế của món nợ.

5. Đánh giá những khó khăn thuận lợi khi thực hiện các quy định này và hiệu quả kinh tế mà hoạt động này đem lại: Trị giá các giao dịch của Sở giao dịch Argentina được khôi phục lại từ năm 2009. Xu hướng này được giữ nguyên nếu Chính phủ đương thời thực hiện được mục tiêu thỏa thuận với 5% các chủ nợ các món nợ và quay lại với thị trường. Tuy nhiên, thị trường trong nước đã xuất hiện những đặc tính khi phát triển và trái ngược với phần lớn các thị trường trong khu vực.

- Đặc tính thứ nhất là giảm việc tham gia vào Sở giao dịch của các công ty để xem xét lại kỹ càng hơn. Thập niên những năm 90 Sở giao dịch đã tạm dừng hoạt động, xu hướng của những năm cuối thập kỷ 40 là không tham gia Sở giao dịch nợ trong nước. Việc phát hành chứng khoán rất ít, trung bình chỉ khoảng 1,5%/năm trong 7 năm cuối gần đây. Xuất xứ của xu hướng này là gặp phải mức độ thấp của các giao dịch tại thị trường giao dịch và hầu như do nhà nước độc quyền, thông qua các khoản nợ công.

- Xu hướng thứ hai là việc giảm trị giá các giao dịch có liên quan. Lý do là chỉ có 1 phần rất nhỏ dân chúng tham gia gửi tiết kiệm vào Sở giao dịch trong nước, do đó dẫn tới 1 hậu quả là làm giảm các nhà đầu tư, do trị giá giao dịch thấp. Điều này cũng làm giảm các công ty lớn của Thế giới tham gia vào Sở giao dịch trong nước. Trong khi Sở giao dịch ở Sao Paulo (Brazil) hàng năm thu hút khoảng 50 doanh nghiệp nước ngoài tham gia, niêm yết chứng khoán thì hàng năm Sở giao dịch Argentina chỉ thu hút được 4 doanh nghiệp nước ngoài tham gia, niêm yết chứng khoán.

- Xu hướng thứ ba là tập trung cao độ các giao dịch không phải là chứng khoán. Việc giảm trị giá các giao dịch gây nên giảm việc thanh toán phần lớn các chứng từ và các nhà buôn thích hướng các giao dịch của họ tới các chứng khoán hàng đầu như của công ty Tenaris (TS), tập đoàn tài chính Galicia (GGAL), Telecom (TECO), ngân hàng Macro-Bansud (Macr) và giao dịch chứng khoán ngoài nước- CEDEARS, thuộc ngân hàng CitiBank của Mỹ - CTIO). Các chứng khoán còn lại chỉ chiếm khoảng 20% tổng trị giá đầu tư.

- Xu hướng thứ tư là sự phụ thuộc vào các nhân tố ngoài nước, cả ở Sở Giao dịch Thương mại thành phố Buenos Aires (gần đây đã tăng trị giá và giá cả lên rất nhiều theo Quỹ tiền tệ Quốc tế) lẫn Sở giao dịch Thương mại Rosario (tăng giá các mặt hàng nông sản nhiều hơn việc tăng chính các giao dịch của họ).

- Xu hướng thứ năm là việc tăng 2 chiến lược khác nhau. Trong khi Sở giao dịch Thương mại Rosario tăng các sản phẩm (đa dạng hóa công cụ đầu tư) thì Sở Giao dịch Thương mại thành phố Buenos Aires lại chỉ tập trung vào trị giá.

Hiệu quả kinh tế mà các hoạt động này mang lại có thể được coi như là thị trường chứng khoán Argentina sẽ làm giảm các đầu tư nhỏ hoặc ở cấp nhà nước, tạo ra 1 vòng cung giảm đối với toàn bộ thị trường, giảm bớt các nhà đầu tư, làm giảm lượng tiền đầu tư và giảm giá các chứng khoán.

5.1. Số lượng thương nhân tham gia vào các hình thức buôn bán trên ở Argentina: Các Sở giao dịch hàng hóa ở Argentina chủ yếu tập trung ở Sở Giao dịch Thương mại thành phố Buenos Aires, được chia làm 2 nhóm có tính chất riêng biệt là các ngân hàng thương mại, đầu tư và các sở giao dịch. Các ngân hàng thương mại, đầu tư chiếm phần lớn trị giá ở Sở Giao dịch, trong đó có các ngân hàng đầu tư tham gia trực tiếp như : Merrill Lynch, JP Morgan-Chase Argentina, MBA-Lazard y Banco de Valores S.A. và các ngân hàng thương mại hoạt động như: Banco Rio Santander, Duestche Bank, Banco Francés-BBVA, Citibank, Banco Macro-Bansud, Banco de Galicia, Banco Superville, Banco Patagonia, Banco Nación y Banco de la Provincia de Buenos Aires. Các ngân hàng này chiếm tới 85% trị giá giao dịch tư nhân ở Sở Giao dịch trong nước, hoặc thông qua việc mua các chứng khoán, hoặc thông qua hình thức quỹ đầu tư mà niêm yết chứng khoán cho các khách hàng của họ. Các sở giao dịch truyền thống: chiếm 15% trị giá giao dịch tư nhân còn lại, giao dịch trong các lĩnh vực khác nhau, đặc biệt là chăm sóc các khách hàng loại 1 và các khách hàng chính. Trong nhóm này cũng phân biệt ra 2 nhóm sở giao dịch khác nhau: a) Các sở giao dịch về internet, niêm yết về các sản phẩm hỗn hợp cho các nhà đầu tư mới (đầu tư trực tiếp, công, trang cá nhân); b) Các sở giao dịch truyền thống, niêm yết dịch vụ truyền thống và chăm sóc khách hàng cá nhân hoặc điện thoại, gồm các công ty như: Rava Sociedad de Bolsa, Cohen Sociedad de Bolsa, Raymond James Internacional Sociedad de Bolsa.

5.2. Cơ quan nhà nước chuyên ngành quản lý hoạt động này. Mô hình cụ thể: Sở giao dịch hàng hóa của Argentina hoạt động trên cơ sở Luật số 17.811, được Quốc hội Argentina thông qua từ năm 1968. Như vậy Quốc hội Argentina là cơ quan chịu trách nhiệm soạn thảo Luật chung và riêng, qui định các hoạt động của Sở giao dịch hàng hóa. Luật này cũng qui định thành lập Ủy ban chứng khoán Quốc gia (CNV), là cơ quan nhà nước kiểm tra các hoạt động của Sở giao dịch hàng hóa ở Argentina.

Thương Vụ Việt Nam tại Argentina

Dương Thế Hưng.